

Fraflytning fra udkantsområder

Pia Heike Johansen

Lektor, ph.d., cand.scient.soc

piaj@sam.sdu.dk

Center for LanddistriktsForskning

Disposition

1. Grundlæggende præmis for præsentationen
2. Fraflytning på sogne-, landsby- og kommuneniveau
3. Fraflytning fordelt på køn
5. Forslag til forklaringer på affolkningen i udkantsområder

Centrum

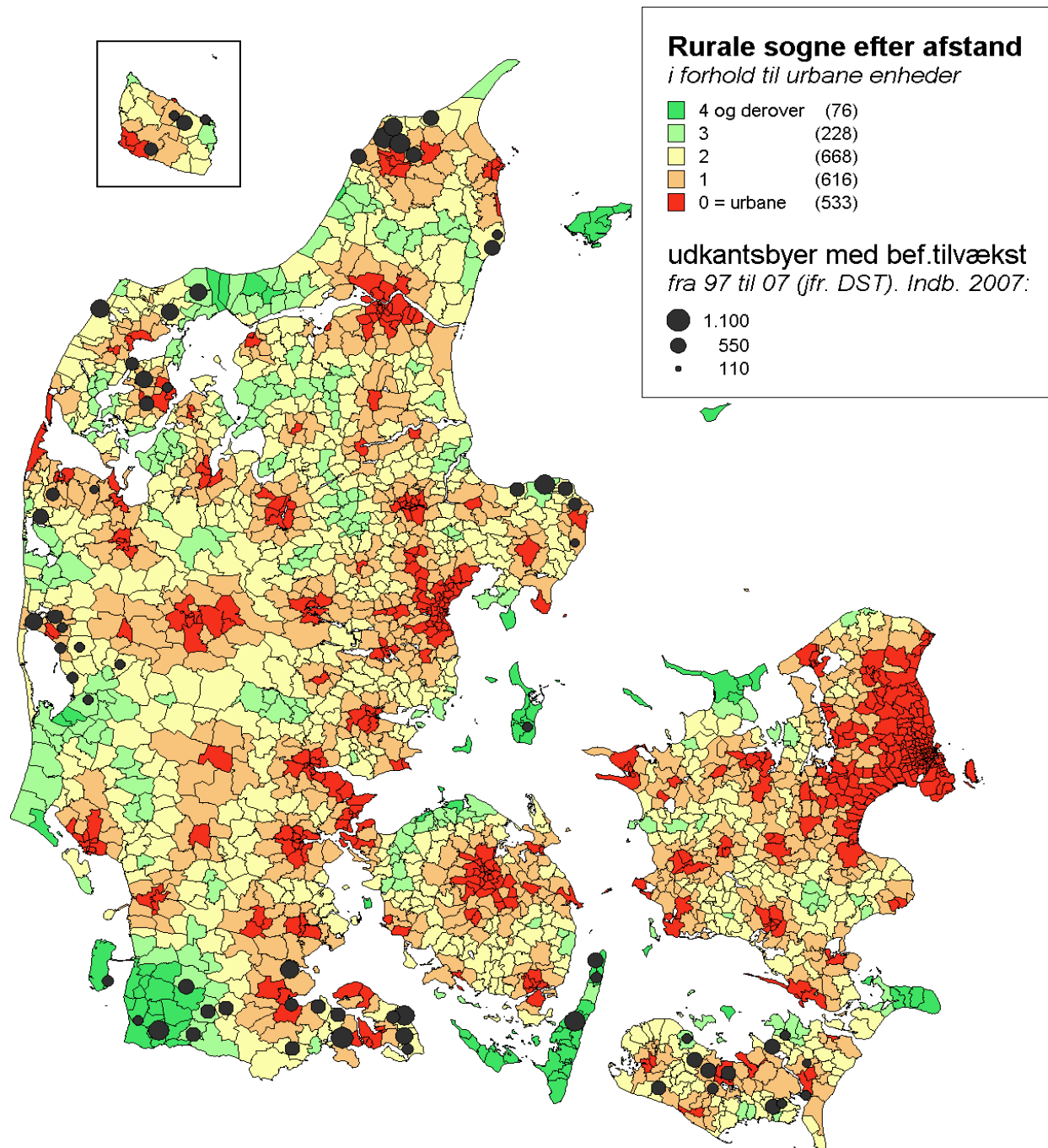
- Definitionen af centrum er styret af befolkningstal inden for et geografisk areal, ud fra tanken om at tætheden sikrer hurtig spredning/distribution af ideer, viden, varer, services og deraf afledt koncentration af økonomisk aktivitet/investering.
- Stigende social interaktion via internettet udfordrer den eksisterende tilgang omkring befolkningstæthed som styrende for placering af centrum i det at spredningen af services, ideer og viden kan forekomme hurtigere gennem internettet.

Vidensamfund og centrum

- Hurtig spredning af ideer og ny viden er ét element i vidensamfundet. Det andet element i vidensamfundet er skabelsen af ny viden og nye ideer. Den hurtige spredning inden for centrum betyder en hurtig ensliggørelse eller mainstreaming, og der derfor vil være et konstant behov for nye input.
- Ideer og ny viden opstår ikke i fortætningen i sig selv, men i mødet mellem forskelligheder. Vidensamfundets behov for forskellighed udfordrer placeringen centrum alene ud fra en distributionstanke.

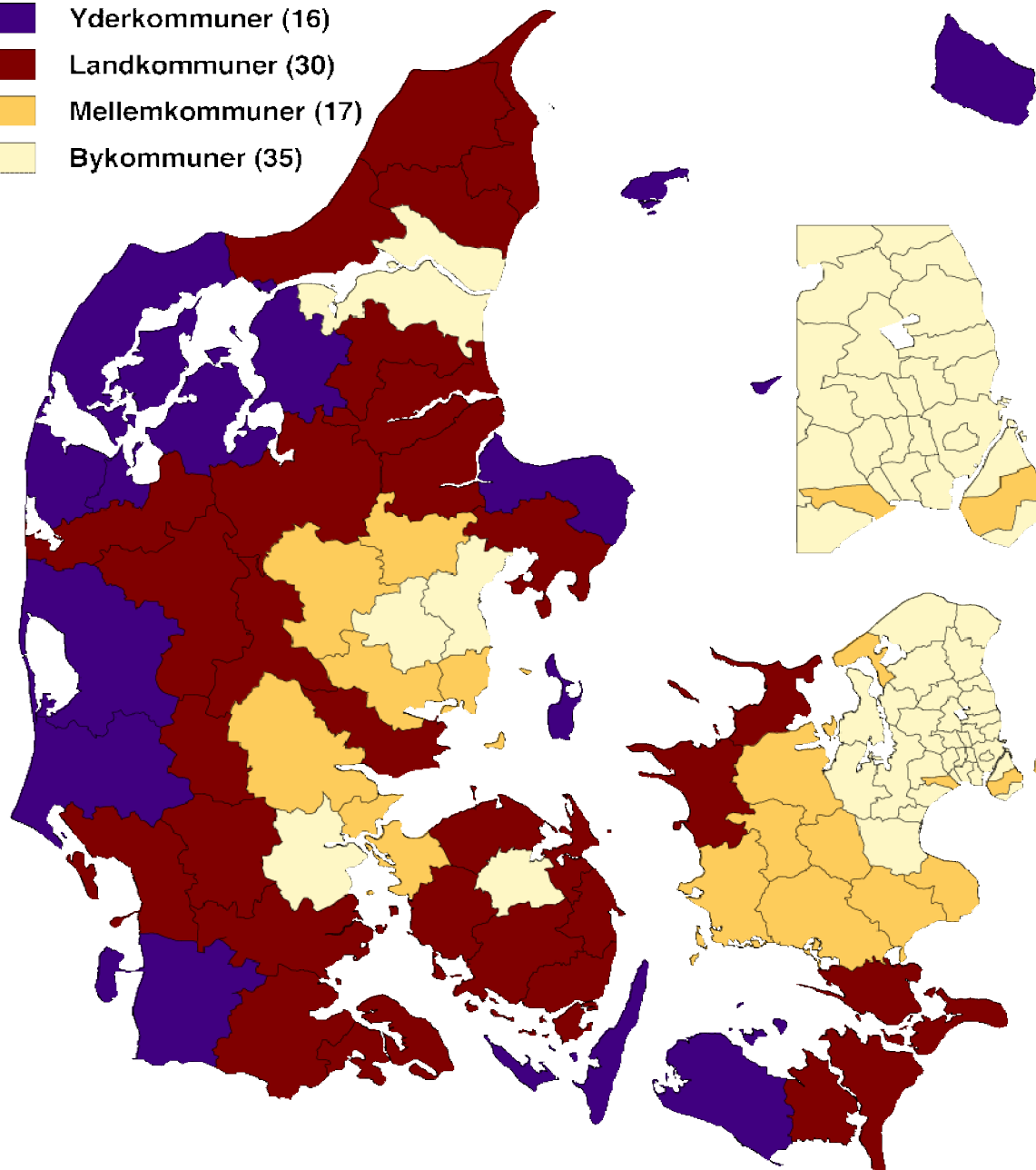
UdkantsDanmark og vidensamfundet

- Forskelligheder opstår ved mulighed for over en længere periode at opbygge og opretholde en identitet. Dette er muligt i mindre samfund, hvor identiteten ikke er til daglig forhandling, og hvor der er mulighed for indflydelse på, hvordan social interaktion organiseres i hverdagen.
- Hvis forskelligheden i lokalsamfundene forsvinder enten ved ensliggørelse eller ved affolkning fjernes et potentiale fra vidensamfundet. I et vidensamfundsperspektiv er udkantsproblematikker et samfundsmæssigt problem og ikke et afgrænset lokalproblem.

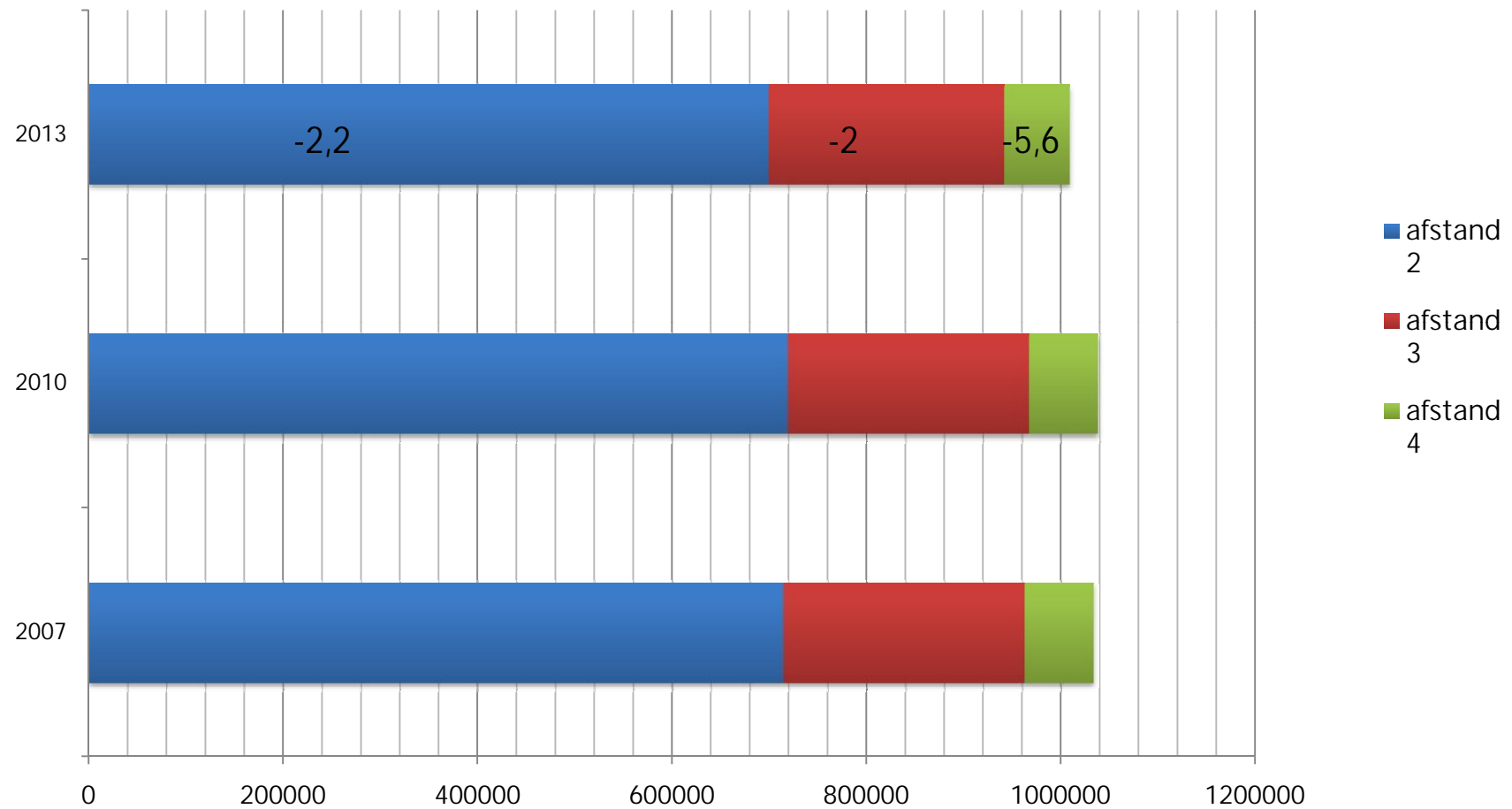

Landdistriktsindeks

- Yderkommuner (16)
- Landkommuner (30)
- Mellemkommuner (17)
- Bykommuner (35)

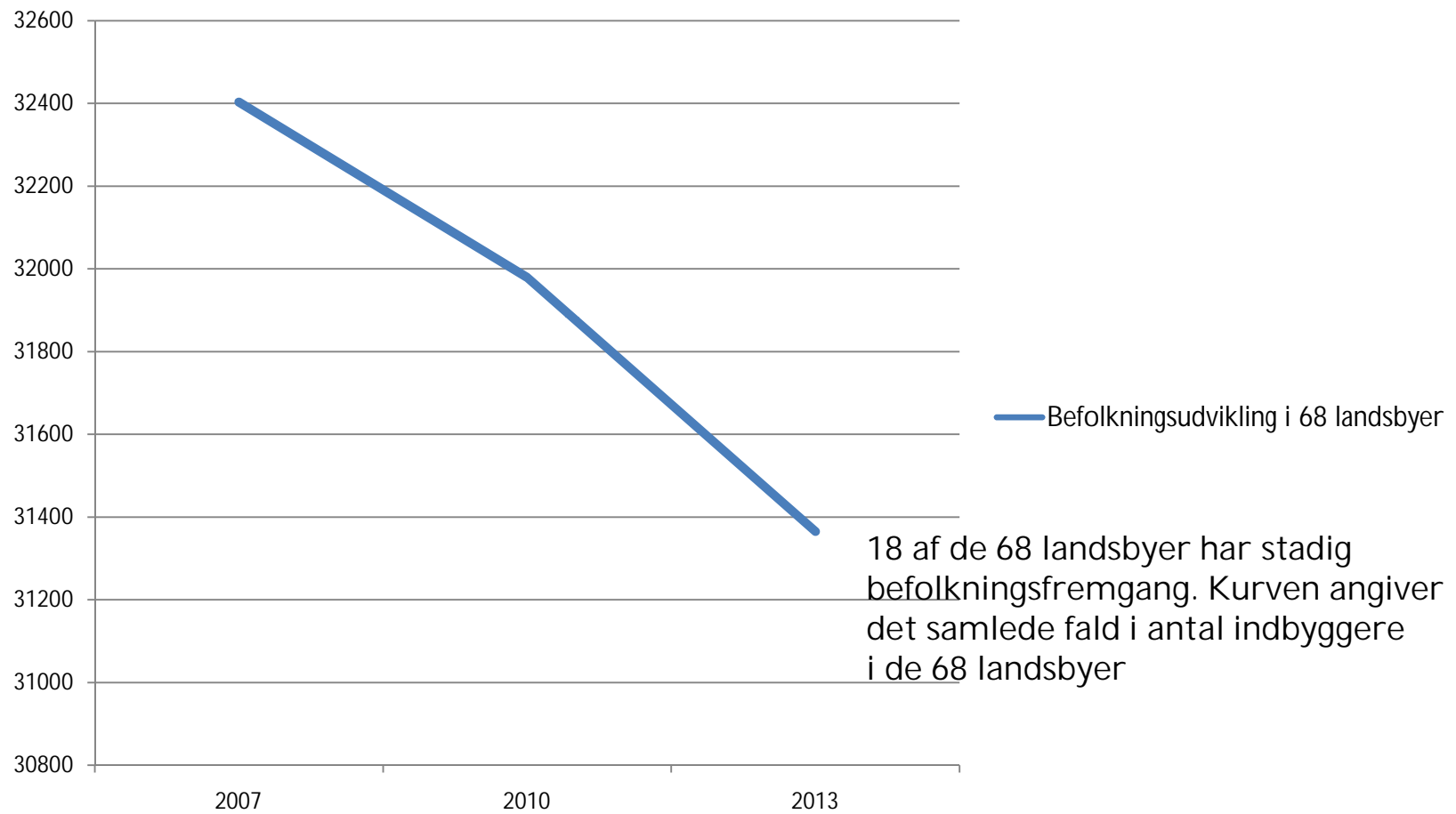

Befolkning og affolkning i tre typer landsogne

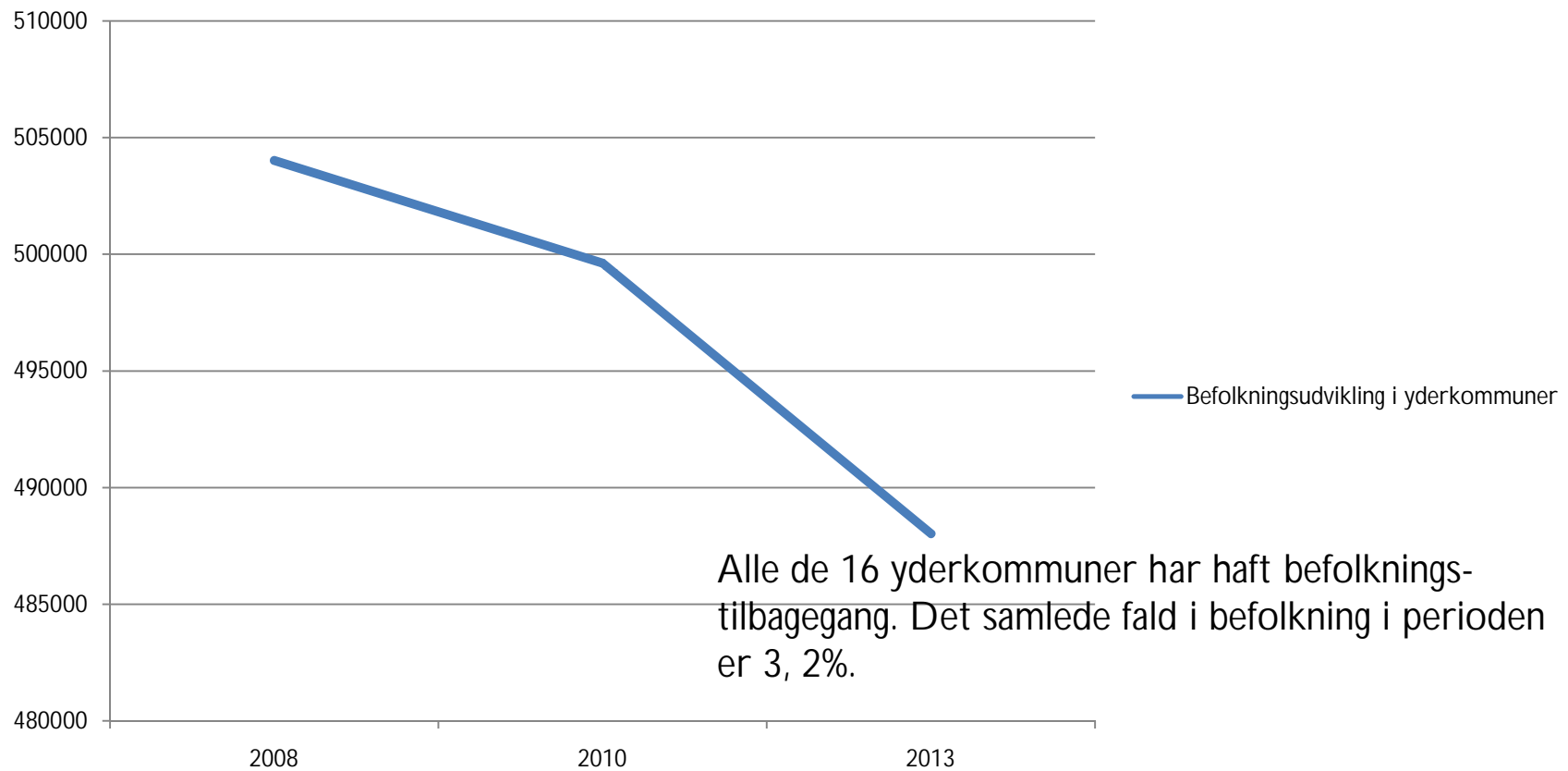

Befolkningsudviklingen i 68 landsbyer, som i 2007 alle havde haft befolkningsfremgang

Befolkningsudvikling i yderkommunerne

Befolkningsudvikling i yderkommuner

Affolkning i tre typer af landsogne fordelt på køn

Udvikling i antal mænd/ kvinder i tre typer landsogne			
	Afstand 2	Afstand 3	Afstand 4
År			
2007	362454/ 351728	124622/ 123260	35353/ 36080
2010	365018/ 353547	124742/ 122553	34832/ 35433
2013	355049/ 343455	122594/ 120424	33516/ 33942
Fald i %	2/ 2,4	1,6/ 2,3	5,2/ 5,9

Bud på forklaringer på affolkningen I

De unge vender ikke tilbage til efter endt uddannelse - dette kan skyldes:

Uddannelsesinstitutioner er flyttet så langt væk, at jævnlige besøg i lokalsamfundet er blevet for dyrt, for besværligt og for tidskrævende, og derfor mister de unge kontakten til området.

Teenageårene har været præget af en oplevelse af at være isoleret pga. få jævnaldrende i nærområde, og derfor svære muligheder for opbygning af ungdomskultur samt oplevelse af afhængighed af at blive transporteret til steder med ungdomskultur.

Bud på forklaringer på affolkningen II

- Tilhørsforholdet til stedet og familien bliver i byen er erstattet af et tilhørsforhold flokken.
- Behovet for et hverdagsliv med adgang til forskelligartede oplevelser med naturen kan i stadig højere grad opfyldes i eller tæt på byerne, samtidig med at oplevelserne af natur på landet forringes gennem landbrugets produktionsmåder, der begrænser adgang til natur og landskab.

Bud på forklaringer på affolkningen

III

De særlige naturmæssige og lokalsamfundsmæssige kvaliteter ved de enkelte landsbyer udviskes gennem f.eks.:

- a) ensidig kommunikation af fællesskabet på landet som foreningsbåret,
- b) præmiering af landsbyer som tilstræber ensartethed i f.eks. bygninger og oprydningniveau
- c) ensidig anvendelse af ensartede udviklingsinitiativer
- d) intensiv og ensartet landbrugsdrift med monokulturdyrkning

Bud på forklaringer på affolkningen IV

Arbejdsmarkedets efterspørger i høj grad kompetencer i tilpasning og spredning af viden og ideer og mindre grad originalitet, kreativitet og nytænkning.